

GÖYƏRCİN 7

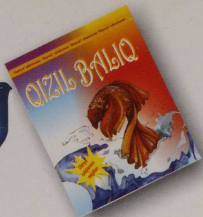
"Göyərçin" in kitabxanası

QIZIL BALIQ

Dünya
xalqlarının
nağılları

GÖYƏRCİN

TƏRCÜMƏ EDƏNİ:
RAFIQ YUSİFOĞLU

RƏSSAMLAR:

AYTƏN
MƏTANƏT
AFƏR
ALTAY

Bakı - 2009

QIZIL BALIQ

Dünya
xalqlarının
nağilları

XOŞBƏXTLİK AXTARAN CEK

İngilis nağılı

Biri var idi, biri yox idi, Cek adlı bir oğlan var idi. Günlərin bir günündə Cek səadət axtarmağa getdi. Bir az getmişdi ki, onun qarşısına pişik çıxdı.

- Cek, hara gedirsən? - Pişik ondan soruşdu.

- Səadət axtarmağa gedirəm.

- Olar, mən də sənənlə gedim?

- Əlbəttə, olar. Nə qədər çox olsaq, bir o qədər yaxşıdır.

Onlar bir az getmişdilər ki, qarşılarna it çıxdı. İt soruşdu:

- Cek, hara gedirsən?

- Səadət axtarmağa gedirəm.

- Olar, mən də sənənlə gedim?

- Olar, olar. Nə qədər çox olsaq, bir o qədər yaxşıdır.

Onlar birlikdə yol getməyə başladılar. Bir az getmişdilər ki, qarşılarna bir keçi çıxdı.

O, soruşdu:

- Cek, hara gedirsən?

- Səadət axtarmağa.

- Olar, mən də sizinlə gedim?

-Olar, əlbəttə, olar. Nə qədər çox olsaq, bir o qədər yaxşıdır.

Onlar bir az getmişdilər ki, qarşılarna öküz çıxdı. Öküz böyürə- böyürə

soruşdu:

- Hara gedirsən, Cek?

- Səadət axtarmağa.

- Olarmı mən də sizinlə gedim?

- Olar, əlbəttə, olar. Nə qədər çox olsaq, bir o qədər yaxşıdır.

Onların hamısı birlikdə yola düşdülər. Xeyli gedəndən sonra uzaqda bir ev gördülər. Qaranlıq düşürdü. Harda isə gecələmək lazım idi.

Oğlan heyvanlara tapşırırdı ki, heç hara tərpenməsinlər. Özü isə gizlicə evə yaxınlaşıb pəncərədən içəri baxdı. Gördü ki, quldurlar oğurladıqları pulları bölüşdürürlər.

Oğlan əl eləyib dostlarını yanına çağırırdı. Onun əmri ilə hay-haray salmağa başladılar. Pişik miyoldadı, it hühdü, keçi mələdi, öküz böyürdü, xoruz quqquldadı. Bir haray-həşir düşdü ki, gəl görəsən. Quldurların canına vahimə düşdü. Onlar pullarını və silahlarını atıb qaçdılar.

Cek və dostları sakitcə evə girdilər. Yatmaq vaxtı idi. Cek ehtiyatlı tərpendi. Pişiyə tapşırırdı ki, yelləncəyin üstündə dincəlsin, iti stolun altında yatırdı. Keçini çardağa, öküzü zirzəmiyə göndərdi. Xoruz deddi ki, sən evin üstündə gecələ.

Özü isə arxayınca yığılıb çarpayının üstündə yatdı.

İşıqlar sönəndən sonra quldurlar bir nəfəri evə kəşfiyyətə göndərdilər. O, gedən kimi qorxu içində geri qayıtdı və başını gələnəri danışmağa başladı:

- Evə girib, yürükdə əyləşmək istəyəndə gördüm ki, bir qarı orada oturub corab toxuyur. Az qala əlindəki mili gözümə soxmuşdu. (Bilirsiniz ki, bu qarı yox, pişik idi).

- Stola yaxınlaşdım ki, pullarımızı götürüm, gördüm ki, onun altında bir çəkməçi çəkmə tikir. O, iynəni mənim ayaqlarıma elə batırdı ki, az qala ağlim başımdan çıxmışdı. (Bunun çəkməçi yox, it olduğunu siz bilirsiniz).

- Çardağa qalxanda gördüm ki, burada kimse taxıl döyür. O, zəncirlə məni elə vurdu ki, bir güclə canımı qurtardım. (Yəqin ki, bunun öküz olduğunu unutmamısınız).

- Bunlar hamısı heç. Evin üstündə bir cəngavər qışqırdı ki, oğrunu mənə verin. Mən güclə başımı götürüb qaçdım. (Bu isə banlayıb haray salan xoruz idi).

Quldurlar bir daha geri qayıtmadılar. Cek və onun dostları ömürlərinin sonuna kimi bu evdə yaşadılar. Onlar başa düşdülər ki, səadət elə birlikdə sakit həyat sürməkdə imiş...

TÜLKÜ, MARAL VƏ QARĞA

Monqol nağılı

Qədim zamanlarda bir tülkü, bir maral və bir qarğa yaşayırdı. Hər səhər onların hərəsi bir tərəfə yem dalınca gedər, axşam isə qayıdıb bir yerə gələr, başlarına gələnleri danışdılar.

Bir dəfə tülkünün işləri düz getirmədi. Heç harda yem tapmayan tülkünün marala paxıllığı tutdu. Dedi ki, bəxtəvərə bax, həmişə qarnitox qayıdır.

Tülkü maralı məhv etmək qərarına gəldi.

- Qulaq as, maral, mən qərb tərəfdə gözəl bir çəmən görmüşəm. O çəmənin otu çox dadlıdır. Sabah getsən, doyunca yeyə bilərsən.

Tülkiyə inanan maral səhərişi gün yola düşdü. Deiyən yerə gəlib çatanda gördü ki, tülkü onu aldadıb. Geri qayıtmaq istəyən maral tələyə düşdü.

Axşam tülkü və qarğa evə qayıtdılar. Nə qədər gözlədilərsə, maral gəlib çıxmıdı. Qarğa narahat oldu. O, uçub maralı axtarmağa getdi. Gördü ki, yazıq heyvan tələyə düşüb.

Qarğa marala tapşırı ki, özünü ölülyə vur. Mən alağığın yanındakı qocaya deyəcəyəm ki, tələyə maral düşüb. O, gəlib səni açacaq. Baş qarışanda ayağa qalxıb qaçarsan.

Qarğa dediyi kimi də elədi. Tələyə maral düşdüyünü eşidən qoca sevinə-sevinə qaçdı. Gördü ki, burada gözəl bir

maral var. O, tələni açıb kənarında əyləşdi.

Tərini silib siqaret çəkməyə başladı.

Qoca xəyallar aləminə dalanda maral qəflətən sıçrayıb qaçdı.

Mırsli qoca deyindəyində tələni yenidən qurub pusquda dayandı.

Sizə kimdən xəbər verim,

tülküdən. O nə qədər gözlədi, gözlədisə nə maral gəlib

çıxdı, nə də qarğa. Tülkü qərara aldı ki, həmin yerə getsin. Getdi və özü tələyə düşdü.

Rəssam
Aytən

İNSAN HƏYATI

Braziliya nağılı

Belə nəql edirlər ki, bir dəfə daş ilə bambuk bərk mübahisə edirlər. Onların hər biri istəyir ki, insanın həyatı onların həyatına bənzəsin.

Daş deyir:

- İnsan həyatı mənim həyatıma oxşamalıdı. Əgər belə olsa, o, əbədi yaşayacaq.

Bambuk deyir:

- Yox, yox, insanın ömrü mənim ömrümə bənzəməlidir. Mən ölürəm, əvəzində övladlarım dünyaya gəlir.

Daş deyir:

- Yox, yaxşısı budur ki, insan mənim kimi ömür sürsün. Mən nə yağışı, nə küləyi vecimə alıram. Nə isti, nə soyuq mənə təsir edə bilmir. Mənim ömrüm əbədidir. İnsan ömrü də məhz belə olmalıdır.

Bambuk deyir:

- Yox, insanın həyatı mənim həyatıma bənzəməlidir. Bu düzdür ki, mən ölürəm.

Ancaq ömrümü övladlarım davam

etdirmirlər. Bir ətrafa

bax! Mənim

dövremdə nə qədər

övladım var.

İnsanlar da

dünyadan gedəndə

onu övladları əvəz

edəcək.

Daş susdu.

Bambuk

mübahisədə

qalib gəldi. Bax

elə buna görə

də insanın

həyatı daşın

yox, bambukun

həyatına

bənzəyir.

GİLİTRUT

İsland nağılı

Qədim zamanlarda bir zəhmətkeş kəndli var idi. Onun öz evi, geniş otlaq sahəsi, çoxlu qoyunları var idi.

Kəndli evləndi. Ancaq onun bəxtinə çox tənbel bir qadın çıxdı. O, öz ərinin yeməyini hazırlamağa belə can çəkirdi.

Bir dəfə kəndli evə bir kisə yun gətirdi və arvadına tapşırırdı ki, yunu əyirib ondan corab, isti köynək toxusun.

Günlər bir-birini əvəz edir, qadın isə heç yuna yaxın da düşmürdü.

Bir dəfə onların evinə yekəpər bir qarı gəldi. Kəndlinin arvadı ona dedi ki, bu yunu əyirib corab, köynək toxusan, nə istəsən sənə verərəm.

Qarı dedi ki, razıyam. Ancaq səndən heç nə istəmirəm. Dediyin işi qurtarandan sonra adımlı üç dəfə çəksən, kifayətdir.

Qarı söz verdi ki, yaza qədər yunu əyirib ondan corab, köynək toxuyacaq. Sonra o, kisəni belinə alıb gözdən itdi.

Qışın axırlarında kəndli arvadından soruşdu ki, yundan bir şey toxuyub, yoxsa yox? Qadın dedi ki, narahat olma, hər şey vaxtında hazır olacaq. Aradan xeyli keçdi. Kəndli gördü ki, arvadı çox narahatdır.

Ondan bunun səbəbini soruşdu. Qadın çar-naçar başına gələnləri ərinə danışdı.

Kəndli çox narahat oldu.

Dedi ki, o, adi qarı deyilmiş, sən yaxşıqla onun əlindən qurtara bilməyəcəksən.

Kəndli gizlicə qarının yaşadığı dağa getdi. Gördü ki, o, mahnı oxuya-oxuya yunu əyirir:

Tənbelə dağ çəkəcəyəm,
Pis olacaq işin sonu,
Mənim adım Gilitrutdu,
Heç kəs bilmir ancaq bunu.

Kəndli tez eybəcər qarının adını bir kağıza yazıb evə qayıtdı. Dağda gördüklərini danışdı və kağızı arvadına verdi.

Vaxtın tamamında qarı toxuduqlarını da götürüb kəndlinin evinə gəldi.

Kəndlinin arvadından soruşdu ki, de görüm mənim adım nədir?

Qadın bir neçə dəfə çaşdı. Sonra dili topuq çala-çala bu sözü tələffüz eləyə bildi:

- Gilitrut!

Qoca qarı vahiməyə düşdü. Toxuduqlarını yerə atıb qaçdı.

O vaxtdan həmin qarını bir də gören olmadı. Kəndlinin arvadı isə tənbelliyin daşını atıb, işgüzar bir xanım oldu.

OĞLAN VƏ ŞİMAL KÜLƏYİ

Norvec nağılı

Biri var idi, biri yox idi, qoca bir qadın, onun isə bir oğlu var idi. Taqətsiz qarı bir gün oğlunu göndərdi ki, gedib anbardan un gətirsin.

Oğlan anbardan çıxan kimi Şimal küləyi əsib unun hamısını apardı.

Bu hadisə bir neçə dəfə təkrar olundu. Oğlan fikirləşdi ki, Şimal küləyi heç yaxşı iş görmür. O, qərara aldı ki, gedib Şimal küləyini tapsın və apardığı unu geri istəsin.

Oğlan yola düşdü. Az getdi, üz getdi,

dərə-təpə düz getdi, axır ki, gəlib Şimal küləyinin yanına çıxıb onu salamladı:

- Salam, Şimal küləyi!

- Salam, - Şimal küləyi acıqlı-ıclıq oğlanın salamını alıb soruşdu ki, nə istəyirsən?

Oğlan ədəblə dedi:

-Gəlmişəm ki, mənim əlimdən aldığın unu geri qaytarasan. Çünkü biz çox kasıbıq, yeməyə heç nəyimiz yoxdur!

-Məndə un-zad yoxdu. Ancaq belə ehtiyac içindəsinizsə, mən sənə sehrli bir süfrə verərəm. Nə vaxt sən ondan xahiş eləsən, istədiyini yeməyi qarşına gətirər.

Rəssam
Aytən

Oğlan süfrəni götürüb sevinə-sevinə geri qayıtdı. Yol uzaq oolduğu üçün bir evdə gecələməli oldu. Süfrəni çıxarıb dedi:

-Süfrə, məni ən dadlı yeməklərə qonaq elə!

Süfrə açıldı, üstündə dadlı-dadlı yeməklər. Oğlan doyunca yeyib yatdı.

Ev sahibi sehrli süfrəni götürüb, onun yerinə eyni ilə ona oxşayan başqa bir süfrə qoydu.

Hər şeydən xəbərsiz oğlan tezdən yuxudan oyanıb yola düşdü. Axşam evlərinə çatanda başına gələnlərdən, sehrli süfrədən danışdı.

Ana dedi:

-Yox, oğul, gözümlə görməsəm, dediklərinə inana bilmərəm

Oğlan süfrəyə nə qədər «açıl!» desə də, bir şey çıxmadı. O, bərk dilxor oldu və səhəri gün yenidən Şimal küləyinin yanına

getdi:

-Ay külək, mənim unumu ver.

Bağışladığın süfrə bir şe-yə yaramadı.

Külək cavab verdi:

-Mənim unum yoxdu. Əvəzində bu keçini götür.

O, sənə hər gün qızıl verəcək. Oğlan keçini götürüb yenə həmin gecələdiyi evə getdi. Keçinin ona verdiyi qızilla özünə dadlı yeməklər alıb yedi.

Oğlan yatanda ev sahibi başqa bir keçi gətirib onun keçisi ilə dəyişdi.

Səhər oğlan keçini də götürüb evlərinə getdi. Ancaq nə qədər xahiş etdisə, keçi ona qızıl vermədi ki, vermədi...

Oğlan yenə də kor-peşiman Şimal küləyinin yanına getdi və dedi kib, bağışladığın keçi bir işə yaramır, unumu ver.

Külək oğlana dedi:

-Daha mənim sənə verəsi bir şeyim qalmadı. Olanım, qalanımı bircə bu çubuqdu. Onu özünə götür, bəlkə gərəyin oldu. Nə vaxt ona əmr eləsən ki, vur çubuğum, vur! İstədiyini aldama şil-küt eləyəcək.

Oğlan çubuğu götürüb həmişə gecələdiyi yerə gəldi. Çubuğu kənara qoyub özünü yuxuluğa vurdu. Bir də gördü ki, ev sahibi onun çubuğunu başqa bir çubuqla dəyişmək istəyir.

Oğlan «vur çubuğum, vur!» deyən kimi çubuq ev sahibini döyəcləməyə başladı.

Kişi oğlana yalvardı:

- Çubuğuna de, məni döyməsin. Belə etsən, mən sənə sehrli süfrəni də, keçini də özünə qaytararam.

Oğlan çubuğa əmr etdi:

-Dayan, çubuğum, dayan!

Çubuq dayandı. Kişi zarıya-zarıya gedib sehrli süfrəni və keçini gətirib sahibinə verdi.

Oğlan süfrəni cibinə qoydu, çubuğu əlinə alıb, keçini qabağına qatdı. O sevənə-sevinə evlərinə gəlib çıxdı. Ana-bala xoşbəxt yaşamağa başladılar.

Beləliklə, Şimal küləyi apardığı unun əvəzini artıqlaması ilə qaytardı.

İKİ QIZ

Kxmer nağılı

Bir qız var idi. Bir dəfə anası onu göndərdi ki, gedib yabani kartof yığıb gətirsin. Qız beli götürüb rmeşəyə getdi. Kartof qazmaq istəyəndə bel onun əlində dərin bir quyuya düşdü.

Qız quyunun ətrafında fırlana-fırlana adamları köməyə çağırırdı.

Birdən meşənin dərinliyindən bir qoca pələn çıxıb gəldi, Onun başı qan və çirk içində idi,

Pələng qıza yaxınlaşıb dedi ki, mən sənə belini çıxarıb özünə verərəm. Ancaq sən əvəzində sən mənim başımı çirkini təmizləyəsən.

Qız razılaşdı. Pələng beli quyudan çıxarıb ona verdi. Qız isə pələngin başını təmizlədi. Pələng qıza

Qız nəzakətlə dedi:

-Yox-yox, babacan.

Pələng neçə dəfə eyni sualı versədə, qız həmişə dedi ki, sənə dərinlərdən pis iy gəlmir. Pələngin başı təmizləndəndən sonra o, qıza dedi:

- İndi yaylığını mənə ver.

Pələng qızın yaylığını alıb arasını qızıl-gümüşlə doldurdu və bağladı. Dedi ki, bu bağlamanı ancaq evinizdə, ananı qardaş-bacını yanına çağırandan sonra açarsan.

Qız pələngin dediyi kimi elədə. Qapını bağlayıb açanda gördülər ki, içi qızıl-gümüşlə doludur.

Kasıb ailə çox sevindi. Ancaq paxıl qonşu öz qızına dedi:

-Qonşunun qızında fərasətə bax! Sənə isə əlindən huç ne gəlmir.

Qonşu qız da beli götürüb meşəyə getdi. Onu quyuya atıb

köməyə çağırırdı. Yəne həmin qoca

Pələng gəldi. Qıza dedi ki, sənə belini çıxarıb özünə verərəm. Ancaq gerek əvəzində mənim başımı təmizləyəsən. Qız iyərə-iyərə pələngin başını təmizləyəndə pələng ondan soruşdu:

-Yəqin mənim dərimdən pis iy gəlir?

-Qız dedi:

-Oy baba, elə pis iy gəlir ki!

Qız işini qurtaranda pələng onun yaylığını alıb içini zəhərli ilanlarla doldurub ağzını bağladı və qıza verdi. Dedi ki, bağlamanı evdə ananla birlikdə açarsan.

Qız pələngin dediyi kimi elədi. Anası ilə qapını bərk-bərk bağlayıb bağlamanı açdı. Zəhərli ilanlar onların üstünə sıçradılar. Qız ilə anasının bir-birinə qoşulub evdən qaçmaqdan başqa çarələri qalmadı.

ZƏHƏRLİ XURMA

Koreya nağılı

Bir kilsədə iki rahib yaşayırdı. Onların biri qoca, o biri isə cavan idi.

Qoca rahib çox xəsis və acıqlı idi. O, şafqda çoxlu xurma gizlətmişdi. Həmin xurmalardan bir dəne də olsun cavan rahibə verməz, hamısını təkə yeyərdi.

Tez-tez deyərdi ki, xurmanın dadına baxmağı heç ağlına da gətirmə. Onlar zəhərli, yeyən kimi ölərsən!

Bir dəfə qoca rahib necə oldusa kilsədən getməli oldu. Fərsətdən istifadə edən cavan rahib xurmalapın hamısını yedi. Sonra qoca rahibin sevimli güzgüsünü yerə çırpıb sındırdı:

Cavan rahib yerinə girib yorğanı başına çəkdi.

Qoca rahib qayıdanda cavadan soruşdu:

Sənə nə olub., niyə uzanmısan?

Cavan rahib sakit səsə dedi:

-Müəllim, mən böyük günah

işlətmişəm. Təsədüfən sənə sevimli güzgünü yerə salıb sındırmışam. Elə buna görə də zəhərli xurmaları hamısını yedim ki, ölüm.

Qoca rahibin üzünə acı bir təbəssüm qondu. Daha neynəmək olar?

Qızıl balıq

Hind nağılı

Böyük bir çayın sahilindəki daxmada bir qoca öz qarısı ilə yaşayırdı. Onlar çox kasıb idilər. Qoca hər gün balıq ovuna gedər, toruna balıq düşsə, onu bişirib yeyər, düşməsə ac qalardılar.

Bir gün qocanın toruna qızıl balıq düşdü. Bir cüt göz gerek idi ki, onun gözəlliyinə tamaşa eləsin.

Balıq dil açıb dedi:

- Məni yenidən çaya burax, əvəzində nə istəsən sənə bağışlayaram.

Qoca dilləndi:

- Mənim nə yaşamağa evim, nə geyinməyə paltarım, nə də yeməyə bir şeyim var.

Balıq dedi:

- Məni suya buraxsan, arzuladığın şeylərin hamısı olacaq.

Qoca balığı suya buraxıb, evə qayıdanda gördü ki, komasının yerində gözəl bir ev, çoxlu düyü, gözəl-gözəl paltarlar var.

Qoca sevinərək qarısına dedi:

- Görürsən, arvad, qızıl balığı suya buraxdım, o da əvəzində bizə bunları bağışladı.

Acgöz arvad ərinə acıqlandı:

- Qocalsan da körpə uşaq kimi aqlın yoxdu. Get balığın yanına, möhtəşəm bir saray, içi qızıl-gümüşlə dolu xəzinə, çoxlu düyü ilə dolu anbar, əkin sahələri, kotanları, öküzləri istə. Bir də de ki, səni kəndin ağası seçsinlər.

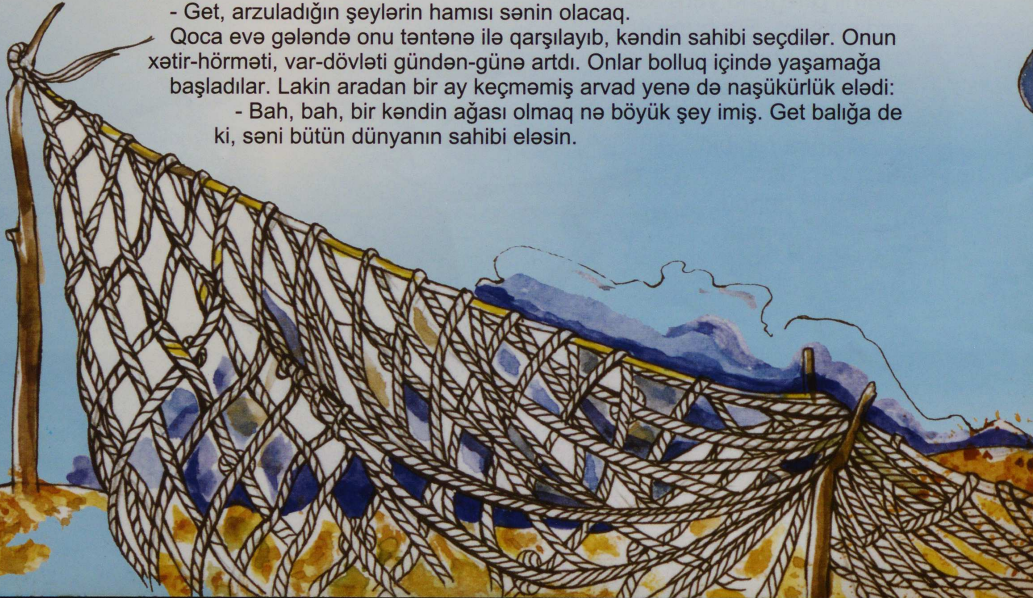
Kişi çar-naçar çayın sahilinə gedib balığı çağırdı və arvadın sözlərini ona çatdırdı.

Balıq dedi:

- Get, arzuladığın şeylərin hamısı sənə olacaq.

Qoca evə gələndə onu təntənə ilə qarşılayıb, kəndin sahibi seçdilər. Onun xətir-hörməti, var-dövləti gündən-günə artdı. Onlar bolluq içində yaşamağa başladılar. Lakin aradan bir ay keçməmiş arvad yenə də naşükürlük elədi:

- Bah, bah, bir kəndin ağası olmaq nə böyük şey imiş. Get balığa de ki, seni bütün dünyanın sahibi eləsin.

Qoca qorxa-qorxa dedi:

- Yox, yox, mən bunu eləyə bilmərəm. Sən əvvəl necə yaşadığımızı nə tez unuttun?

Adam bu qədər naşükürlük eləməz. Balıq bizə hər şey verir: gözəl saray, tükənmək bilməyən dadlı yeməklər, içi qızıl-gümüşlə dolu xəzinə... Sənə daha nə lazımdır?

Ancaq qarı gözünü yumub ağzını açdı. Dedi ki, ya balığın yanına gedib dediklərimi istə, ya da bir də evə qayıtma.

Yazıq kişi çayın sahilinə gəlib balığı səslədi:

- Qızıl balıq, qızıl balıq, sahilə, yanıma üz.

Ancaq qoca nə qədər çağırırsa, qızıl balıq üzüb sahilə gəlmədi.

Qoca geri qayıdanda gördü ki, o var-dövlətdən, saraydan, xəzinədən əsər-əlamət yoxdu.

Qarı yenə də cır-cındır içində köhnə daxmanın içində oturub ərinin yolunu gözləyirdi. Acılıqdan onun ovurdları batmış, ağlamaqdan gözleri qıpqırmızı qızarmışdı.

Qoca öz qarısına baxıb təəssüflə dedi:

- Eh, arvad, arvad! Gör bizim başımıza nə iş gətirdin? Aza sahib durmayanın əli çoxdan da çıxar. Acgözlüyün axırı belə olar.

ÇƏKİLƏN ZƏHMƏTİN ƏVƏZİ

İsveç nağılı

Bir nəfər itən atını axtarmağa gedir. O, meşələrdə, çəmənlərdə gəzə-gəzə gəlib bir dağa çıxır. Sıldırımdan baxanda görür ki, yekə bir ilanın quyruğu dağdan düşən bir daşın altında qalıb.

İlan yalmana-yalmana, yalvara-yalvara insana deyir:

-Mənim quyruğumu daşın altından çıxarsan, zəhmətinin əvəzini artıqlaması ilə verərəm.

Kişi bir ağacla daşı qaldırır və ilanın quyruğunu oradan çıxarır. Gözləyir ki, ilan onu necə mükafatlandıracaq.

O, ilandan soruşur:

-Zəhmətə görə haqq-hesab nə deməkdir?

İlan fisıldayıb acıqlı-acıqlı deyir:

-Ölüm! İndi mən səni öldürəcəyəm.

İnsan razılaşmayıb deyir:

-Yox, hələ bunun nə demək olduğunu kimdənsə soruşmaq lazımdır.

Onlar birlikdə gedirlər. Qarşılarına bir ayı çıxır. İnsan ondan soruşur:

-Çəkilən zəhmətə görə haqq-hesab nə deməkdir?

-Çəkilən zəhmətə görə haqq-hesab ölüm deməkdir.

İlan sevinə-sevinə deyir:

-Hə, gördün, indi mən səni yeyəcəm.

İnsan xahiş edir ki, gəl bir az da gedib başqasından soruşaq.

Onların qarşısına canavar çıxır. İnsan ondan soruşur:

-Çəkilən zəhmətə görə haqq-hesab nə deməkdir?

Canavar fikirləşmədən cavab verir:

-Ölüm.

-İnsan ilanı yenə də dilə tutur.

Deyir ki, gedib bir nəfərdən də soruşaq. Əgər o da «ölüm» desə, mənə öldürərsən.

İlan razılaşır. Onlar birlikdə yollarına davam eləyirlər. Qarşılarına bir tülkü çıxır. İnsan ondan soruşur:

Rəssam
Afər

-Tülkü lələ. Çəkilən zəhmətə görə haqq-hesab nə deməkdir?

Tülkü də o birilər kimi «ölüm» cavabı versə də, soruşur ki, əvvəlcə deyin görək başınıza nə iş gəlib?

İnsan hər şeyi olduğu kimi danışır. Tülkü deyir ki, ədalətli qərar vermək üçün mənə gerek həmin yerə Aparasınız.

Onlar birlikdə həmin yerə gedib çıxırlar. İlan deyir ki, bax, mənim quyruğum o daşın altında qalmışdı.

Tülkü insana deyir ki, daşı qaldır, ilan quyruğunu onun altına qoysun. Onlar belə də edirlər. İlan quyruğunu daşın altına qoyanda, tülkü deyir ki, daşı əvvəlki kimi burax.

İnsan daşı buraxır. Quyruğu daşın altında qalan ilan zarıyır. Tülkü ondan soruşur:

-Sənin quyruğun bu cür daşın altında qalmışdı, eləmi?

-Bəli.

-Bax, çəkilən zəhmətə görə haqq-hesab budur. İndi siz haqq-hesabı əməlli-başlı çürütdünüz, bərabər oldunuz.

Tülkü ilə insan çıxıb gedirlər. Nankor ilan isə öz layiqli cəzasını alır.

Qarışqa və buğda dənələri

ABŞ folklorundan

Bir kral nağıl dinləməyi hər şeydən çox xoşlayırdı. Sarayda olan nağılçılar ona bildikləri nağılların hamısını danışmışdılar. Elə buna görə də kral elan etdi ki, kim ona heç zaman qurtarmayan nağıl danışsa, qızını həmin adama ərə verəcək. Ancaq nə qədər uzun olsa belə, sonluğu olan nağıl danışan adam cəzalandırılacaq.

Saraya yaraşlıqlı bir oğlan gəldi və dedi ki, elə bir nağıl danışa bilərə ki, sonu olmasın.

Kral dedi:

-Unutma ki, nağılın sonu olsa, sən cəzalandırılacaqsan.

Cavan oğlan qorxmadı, kralın taxtının yanında əyləşib, nağıl danışmağa başladı. Biri var idi, biri yox idi, bir qarışqa var idi. O, bir neçə gün idi ki, heç nə yemirdi. Qarışqa yem dalınca yola düşdü. Az getdi, üz getdi, dərə, təpə, düz getdi, axırda ağzınacan buğda ilə dolu bir anbara gəlib çıxdı. Qərara aldı ki, anbardakı buğdaların hamısını öz yuvasına daşsın.

Qarışqa anbara girdi. Buğda dənələrindən birini götürüb yuvasına yola düşdü. Az getdi, üz getdi, dərə, təpə düz getdi...Axırda onu aparıb yuvasına qoydu. Yenidən anbara qayıtdı. Başqa bir buğda dənəsini götürüb yuvasına aparmağa başladı. Az getdi, üz getdi...

Oğlan bu münvalla nağılı davam etdirməyə başladı. Kral hiss elədi ki, bu nağıl deyəsən heç qurtarmayacaq. O, nağılçı oğlana dedi:

-Yaxşı, qızımı sənə verirəm. Ancaq bitib tükənmək biməyən nağılını tez qurtar. Oğlan razılaşıdı və nağılını belə bitirdi:

-Qarışqa gördü ki, daha yuvasında bircə dənə buğdaya da yer yoxdu. Elə buna görə də anbara getmədi, oturub yavaş-yavaş buğdaları yeməyə başladı. Beləliklə də nağıl sona çatdı.

Oğlanın hazırcavablığı kralın çox xoşuna gəldi. O, qızını bu hazırcavab oğlana verdi. Onlar xoşbəxt ömür sürməyə başladılar.

Rəssam
Mətanət

Kitabın içindəkilər

Xoşbəxtlik axtaran Cek..... 4-5

Tülkü, maral və qarğa..... 6

İnsan həyatı..... 7

Gilətrut..... 8-9

Oğlan və şimal küləyi..... 10-11

İki qız..... 12

Zəhərli xurma..... 13

Qızıl balıq..... 14-15

Çəkilən zəhmətin əvəzi..... 16-17

Qarışqa və buğda dənələri... 18

İbtidai sinif şagirdləri
və məktəbəqədər
azyaşlı uşaqlar üçün
aylıq jurnal

1958- ci ildən çıxır

Təsisçi:
Azərbaycan Gənclər İttifaqı

Baş redaktor
Rəfiq Yusifovlu

Redaksiya heyəti:

Yusif Hüseynov
Ağacan Əhmədov
Ənvər Qarayev
Zahid Xəlil
İlyas Tapdıq
Məhərrəm Qasımlı
Qəşəm İsabəyli

Məsul katib
İlqar Mehdiyev

Bədii redaktor
Arif Hüseynov

Dizayner-rəssam
Kübra Salamova

Redaksiyanın ünvanı:
Bakı- AZ 1146,
Mətbuat prospekti,
529- cu məhəllə.
Telefon:439 08 53
E-mail: goyarchin@box.az

Çapa imzalanıb: 15.06.09
Sifariş :176
Tiraj :2000
Kağız formatı:60/90/1/8
Çap vərəqi:2.5
Hesab-nəsr vərəqi:3.93
Ofset üsulu ilə çap olunub.

«İDEAL-PRINT» mətbəəsi
Tel.: (040) 218-17-87
(012) 342-67-67

Lisənziya № 022328
Üz qabığındakı rəsm
Fidan Axundovanındır

